•KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
İNSAN VE TOPLUM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
COĞRAFYA BÖLÜMÜ
DOĞA FOTOĞRAFÇILIĞI

Öğr. Gör. Hikmet HABERAL

2025- 2026 BAHAR YARI YILI

DOĞA FOTOĞRAFÇILIĞI

- **Doğa fotoğrafçılığı**, doğal yaşam alanlarında insan müdahalesi olmaksızın varlığını sürdüren, evcil olmayan hayvanlar ile tarımsal üretim amacıyla yetiştirilmeyen bitkileri; böceklerden buz dağlarına uzanan biyolojik çeşitliliği ve doğal süreçlerin ekolojik dinamiklerini; ayrıca jeolojik ve jeomorfolojik oluşumları, yeryüzünün doğal evrimsel sürecini ve çevresel olguların bütüncül yapısını görsel olarak belgelemeyi ve estetik bir temsil aracılığıyla bilimsel, kültürel ve sanatsal bağlamda yorumlamayı amaçlayan bir fotoğrafçılık disiplinidir.

- Bu alan, doğanın kendiliğinden gelişen süreçlerini, canlı–çevre etkileşimlerini ve doğal unsurların zamansal ve mekânsal çeşitliliğini nesnel bir bakışla kayıt altına alarak doğa odaklı görsel bilgi üretimine katkı sağlar.

Doğa Fotoğrafçılığının Kişiye Kazandırdığı Özellikler

- İyi gözlem yapabilme
- Çevreye karşı daha duyarlı olma
- Araştırmacı ruhun gelişimi
- Görsel hafızanın güç kazanması
- Estetik duygusunu en üst seviyeye taşıma
- İletişim becerisi
- Hızlı düşünebilmek
- Yaratıcı olma
- İyi bir coğrafi bilgiye sahip olma
- Hayvanları ve bitkileri tanıma
- Meteoroloji bilimini öğrenme
- Hızlı öğrenme

Doğa Fotoğrafçılığının Kişiye Kazandırdığı Özellikler

- İyi gözlem yapabilme
- Çevreye karşı daha duyarlı olma
- Araştırmacı ruhun gelişimi
- Görsel hafızanın güç kazanması
- Estetik duygusunu en üst seviyeye taşıma
- İletişim becerisi
- Hızlı düşünebilmek
- Yaratıcı olma
- İyi bir coğrafi bilgiye sahip olma
- Hayvanları ve bitkileri tanıma
- Meteoroloji bilimini öğrenme Hızlı öğrenme

- Unutmayınız! Doğayı en iyi fotoğraflayan kişi, doğayı en iyi tanıyanınızdır

- Kuş çekimleri için ORNİTOLOJİ biliminden,
- Böcekler için ENTOMOLOJİ biliminden,
- Çiçekler ve bitkiler için BOTANİK biliminden,
- Yaban hayatı için ZOOLOJİ biliminden faydalanılmalıdır.
- Genel manada doğa ve çevre bilimi ile alakalı olan kişiler doğada ne zaman ve nerde olması gerektiklerini çok iyi bilirler.
- En iyi fotoğraflar doğru yerde doğru zamanda olarak çıkar.

Doğa fotoğrafı olarak kabul edilmeyen kriterler

- Evcil, kafes içinde saklanan veya her türlü yöntemle özgürlüğü kısıtlanmış hayvanlarla tarımsal olarak yetiştirilen bitkilerin fotoğrafları, doğa fotoğrafı olarak değerlendirilemez.

Hangi fotografik araç kullanılırsa kullanılsın, orijinal görüntü fotoğrafçı tarafından çekilmiş olmalıdır. Orijinal görüntüye yapılacak her türlü müdahale ve değişiklik, hataların hafif bir rötuşu ile sınırlı olup, orijinal görüntünün iceriğini değiştirmemelidir.

- Yukarıdaki şartlar yerine getirildikten sonra, tüm doğa fotoğraflarında artistik becerinin en üst düzeyinin kullanılması için her türlü çaba gösterilmelidir.

İnsan eliyle ekilen tarla güzel bir görüntü de olsa bir doğa fotoğrafı değildir.
FYZ

Bir Kuş Fotoğrafı da olsa doğal ortamında olmayanDoğa Fotoğrafı değildir.

Atın yabani bir at olduğunu düşündüğümüzde doğa fotoğrafı için tüm kriterler tamamlanmıştır. Fakat at fotoğrafa daha sonra eklendiği için Doğa Fotoğrafı değildir.

Digital müdahalede bulunulduğu için doğa fotoğrafı kabul edilemez

Doğa 2 temel bölüme ayrılır

1- Canlı Doğa: Tüm yabani hayvan ve bitki topluluğunu içerir

2- Cansız Doğa: Bulutlar Kumullar Kayalıklar, Dağlar Vadiler Kanyonlar, Denizler Göller Irmaklar gibi öğeleri kapsar.

Canlı ve Cansız Öğeler bir arada ise doğa fotoğrafı olur mu?

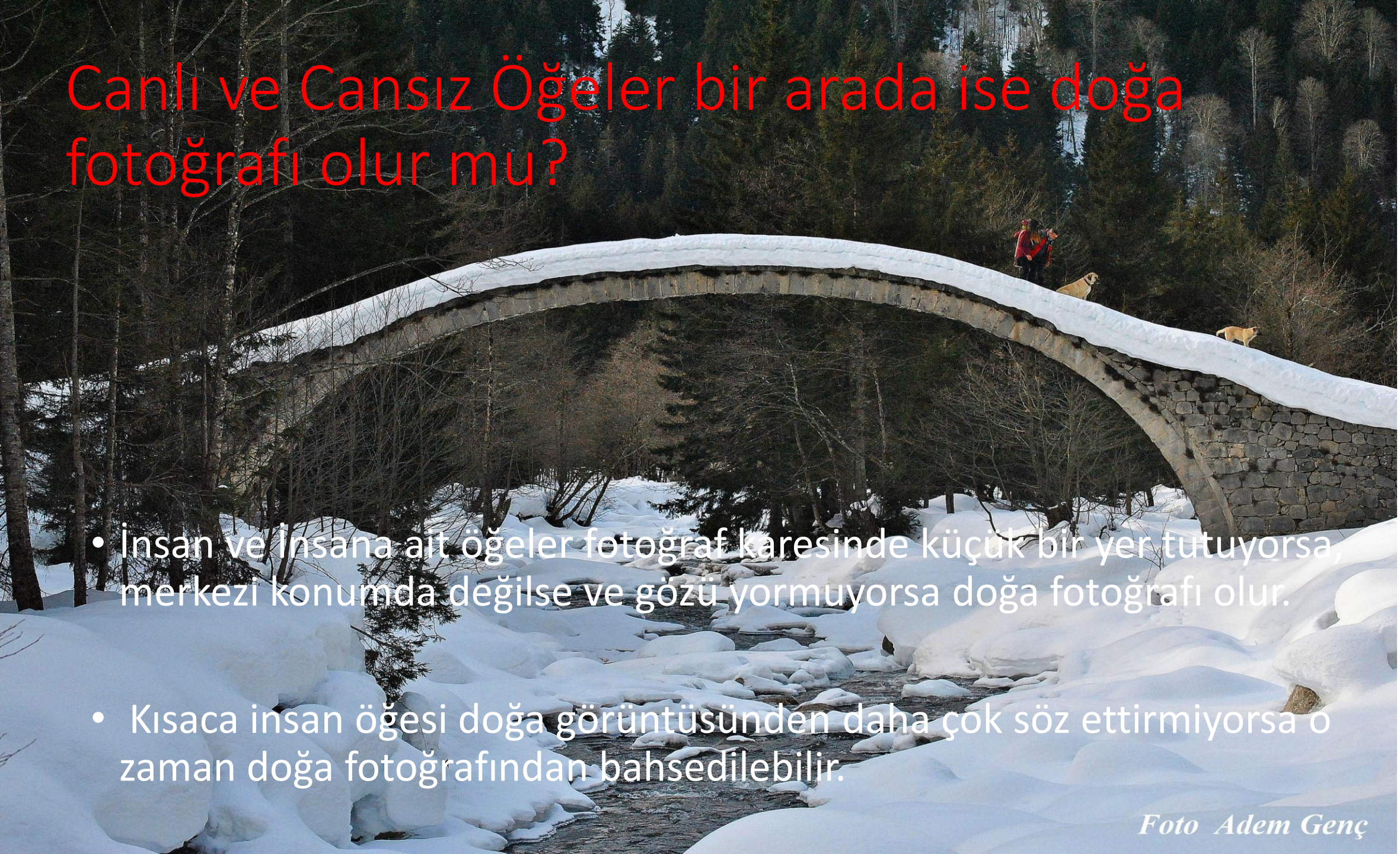

- İnsan ve İnsana ait öğeler fotoğraf karesinde küçük bir yer tutuyorsa, merkezi konumda değilse ve gözü yormuyorsa doğa fotoğrafı olur.

- Kısaca insan öğesi doğa görüntüsünden daha çok söz ettirmiyorsa o zaman doğa fotoğrafından bahsedilebilir.

MAKRO FOTOĞRAF

- Makro fotoğrafçılık nesneleri daha büyük fotoğraflamak anlamı taşıyan genel bir terimdir.
- **Makro Fotoğraf Elde Etme Yöntemleri**
- Makro fotoğrafçılığa öncelikle bir fotoğraf makinesi sahibi olmakla başlanmalıdır. Kamera sahibi olduktan sonra sırada optik olarak yakınlaşma ihtiyacının karşılanması var. Kısaca makro mekanizma elde etmemiz gerekmektedir. Makro mekanizma elde etmenin birçok yolu vardır. Şimdi makro elde etme yöntemlerine bakalım.
- 1. makro fotoğraf elde edebilmenin en koyla yolu **makro lens** kullanmaktır. En az 1:1 büyütme oranı verebilen orijinal makro lensler tercih edilmelidir. Zira üzerinde her makro yazan bir çok objektif 1:1 gerçek makro görüntü oluşturmamaktadır.

- 2. Yöntem ise **close up** filtre dediğimiz filtreler kullanmaktır. Bu fitleler lenslerin önüne takılır ve odak mesafelerini kısaltarak minimum yakınlaşma mesafesini kısaltır. Objeye olduğundan daha fazla yakınlaşılabilir ve makro fotoğraflar çekilebilir.
- 3. Yöntem ise **lensi ters bağlamak**tır.lensler ters şekilde makineye bağlandıklarında odaklama mesafeleri kısalır. Dolayısı ile makro çekime elverişli hale gelirler. Piyasa da rahatlıkla bulunabilen ters bağlama aparatlarından temin edilmelidir.

4. yöntem ise **makro adaptör** kullanmak. Mikro adaptörler lens ile makinenin arasına takılır ve yine lenslerin odak mesafelerini kısaltarak makro çekilebilir pozisyona gelirler. Otomatik netlemeli ve manüel olanları vardır. Tek parça veya çoklu olanları vardır; bu sayede faklı büyütme oranları elde edilebilir.

Makro Fotoğraflar

- Gözle görülemeyen detayların ortaya çıkarılması sonucu çok doğal görüntüler elde edilebilir.
- Makro fotoğraf bir yakın çekim tekniğidir. Bunun için Makro objektifler kullanılır.
- En çok ilgi duyulan makro fotoğraflar Çiçekler ve Böceklerdir

- **Mikro Fotoğrafçılık Nedir?**

Mikro fotoğrafçılık, makro fotoğrafçılığın aşırı şeklidir ve çok küçük varlıkların fotoğrafının çekimine dayanır. Bu oranda büyük bir büyütme oranıyla çalışmak, nesnenin lensin sadece birkaç santimetre önünde olacağı anlamına gelir.

Fotoğraflarınızı benzersiz bir bakış açısıyla ele almak, kullanmayı denemeniz gereken bir mikro fotoğrafçılık tekniğidir. Kendinizi etrafınızda uçan ya da bahçenizdeki çiçeklerin yaprakları ve çiçeklerinin üzerinde yürüyen bir böcek olarak hayal edin.

Doğa Fotoğrafında Kullanılan Ekipman ve Araç Gereçler

- Doğada fotoğraf çekimine çıkarken gerekli malzemeleri yanımızda bulundurmamız gerekir ve gideceğimiz yere göre giyinmeliyiz.
- Özellikle uzun yürüyüş gerçekleştirerek fotoğraf çekimi olacaksa yanımızda ayakkabı, şapka, ilk yardım malzemeleri ve mutlaka su bulundurmalıyız.
- Fotoğraf makinesı için yedek pil ve yeterli ölçüde bellek de gerekli olacaktır.

Objektifler

- Bir fotoğrafta görüntüyü oluşturan ve kalitesini etkileyen etmen objektiftir.
- Objektifler üç boyutlu görüntüyü iki boyutlu olarak elde etmenizi sağlar.
- Çekeceğiniz konuya göre farklı objektifler kullanılmalıdır.

Normal Objektifler

- 35 mm-50 mm'lik normal objektifler manzara fotoğrafları için uygundur. İnsan gözünün görüş açısına yakındır. Geniş açı ve tele objektiflere göre perspektifi bozan etkileri yoktur.

Geniş Açılı Objektifler

- Vizörden bakarak daha geniş bir alanı kadrajınıza alabilirsiniz. Konunun çok uzağında olmadan fotoğraf çekimine müsait olan bu objektiflerde alan derinliği yüksektir.

- Geniş bir manzara fotoğrafı için 35 mm objektif kullanabilirsiniz. Eğer ön plandaki görüntüyü daha büyük almak, perspektifi de sonsuza doğru almak isterseniz 10-16-28-24-20 mm’lik objektifler de kullanabilirsiniz

Teleobjektifler

- Dar açılı objektiflerdir. Manzaranın bir kısmını almak isterseniz 105-135-200 mm objektifler kullanabilirsiniz. Böylece bir dağın tepesindeki ağaçları ve kar manzarasını ön plana çıkarabilirsiniz. Böylece uzak mesafelerden istediğiniz fotoğraflara sahip olabilirsiniz.

Zoom Objektifler

- Değişebilir objektiflerdir. Objektif değiştirmeden hem kısa hem de uzun mesafedeki konuları fotoğraflayabilirsiniz.

- Basın fotoğrafçıları zamandan kazanmak ve sürekli objektif değiştirmemek için bu objektifleri tercih ederler.

Makro Objektifler

- Yakın plan çekiminde kullanılan lenslerdir.
- Çiçek, böcek gibi küçük yapılı canlıları büyüterek detayları ön plana çıkaran, net fotoğraf çekimine imkan veren optiklerdir.
- Makro çekimlerinde net ve geniş alan derinliği sağlanması için kısık diyafram kullanılmalıdır. Bu da düşük enstantane demektir.
- Bu yüzden makro çekimlerinde üç ayak (Tripot) kullanmakta fayda vardır.

Zoom Objektifler

- Değişebilir objektiflerdir. Objektif değiştirmeden hem kısa hem de uzun mesafedeki konuları fotoğraflayabilirsiniz.

- Basın fotoğrafçıları zamandan kazanmak ve sürekli objektif değiştirmemek için bu objektifleri tercih ederler.

Doğa Fotoğrafçılığında Kullanılan Bazı Filtreler

- Polarize Filtreler
- Doğa fotoğrafçılığında çok tercih edilen bir lenstir. ⍰ Renk doygunluğunu artırır. Kontrastı yükseltir.
- Su yüzeyindeki yansımaları engeller.

Polarize Filtreler

Koruyucu Filtreler

- Makinamızı korur.
- Çıplak gözle görülmeyen ama filmlerin algıladığı ultra-viyole ışınlarını kesmek için UV filtreleri kullanılır.

Degrade Renk Filtreleri

- Gökyüzünün rengini ya da yoğunluğunu artırmada kullanılır.
- Gün batımı fotoğraflarında sıkça tercih edilir.

Üç Ayak (Tripot)

- Genellikle şelale, gece çekimlerinde veya uzun pozlama yapılacaksa kullanılması zorunlu bir ekipmandır.

- Düşük enstantanede üç ayak kullanılmazsa bulanık (flu) bir görüntü elde edersiniz.

- DOĞA FOTOĞRAFI ÇEKİMİ
- Doğa Fotoğrafçılığının Kullanım Alanları
- 1- Tanıtım
- 2- Araştırmalar
- 3- Basın Yayın
- 4- Belgesel
- 5- Sanatsal

- Doğa Fotoğrafının Çekim Teknikleri
- 1 – IŞIK: Fotoğrafı kısaca tanımlayacak olursak fotoğraf; ışığın estetik olarak kullanımıdır. Bir fotoğrafın hikayesi ışıkla başlar ve ışıkla biter. Fotoğrafçılar aralarında birbirlerine “Işığınız Bol Olsun” der. Balıkçıların birbirlerine “Rastgele” dediği gibi.

- Işığın 4 Fonksiyonu Vardır
- Konuyu aydınlatır
- Hacim ve derinliği sembolize eder. Fotoğrafın atmosferini oluşturur.
- Aydınlık ve karanlık yoluyla desenler oluşturur.
- Işık kaynağı olarak 2 tür vardır Doğal Işık Yapay Işık

- Işık
- Doğa fotoğrafında doğal ışıktan yararlanılmalıdır.
- Bunun için en uygun vakitler sabahın ilk ve akşamın son saatleridir.
- Bu saatlerde güneş ışığı yeryüzüne yatay olarak gelir ve sıcak tonlar oluşturur.
- Yine bu saatlerde ışığın tonları çok hızlı bir şekilde değişim gösterir. Güneşin tam tepede olduğu vakit yani öğlen vakti fotoğraf için en uygun olmayan vakittir.
- Bu vakitte güneş çok serttir. Işık konusunda homojen bir denge kurmakta zorluk çekebiliriz.

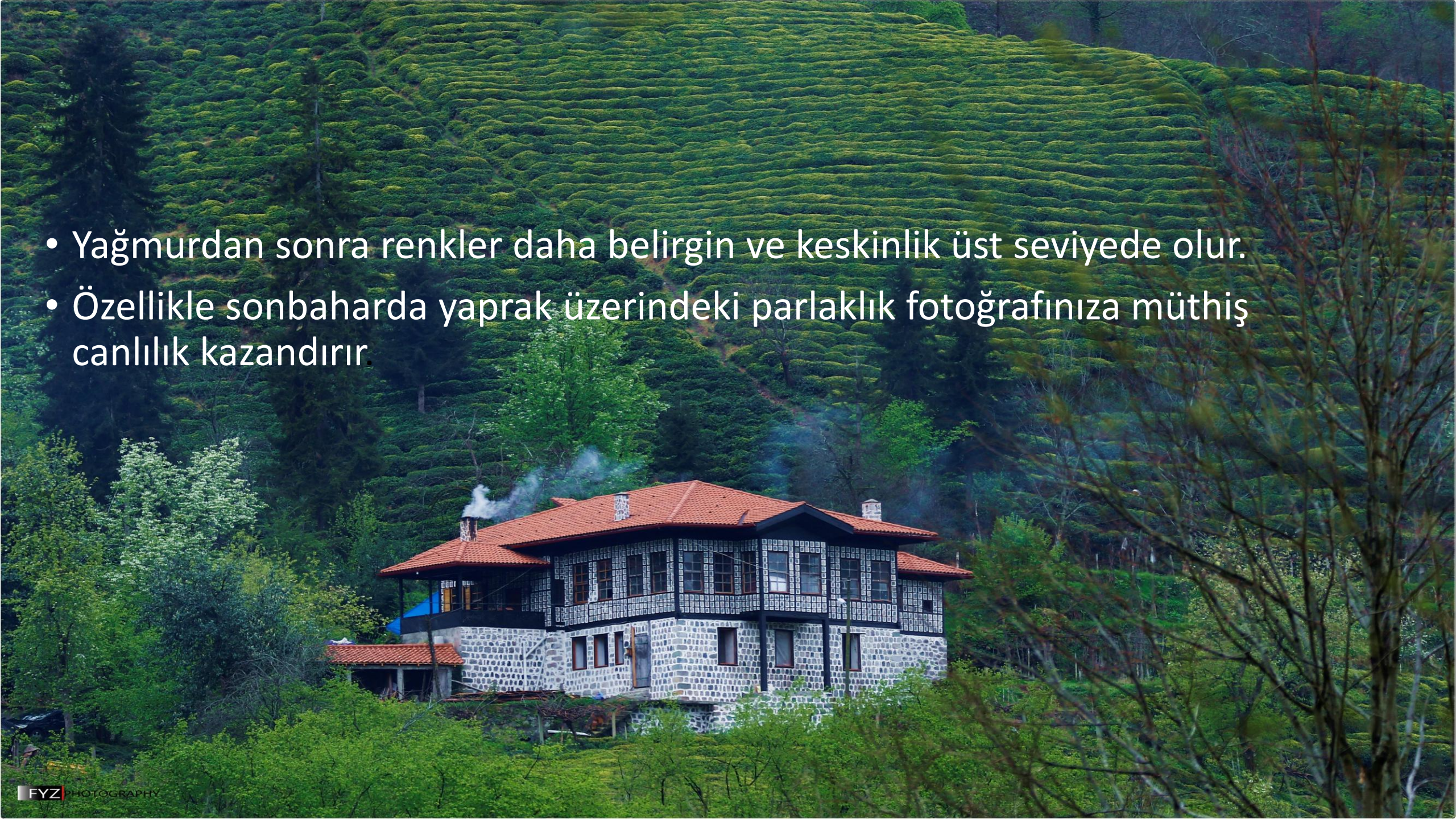

- Yağmurdan sonra renkler daha belirgin ve keskinlik üst seviyede olur.
- Özellikle sonbaharda yaprak üzerindeki parlaklık fotoğrafınıza müthiş canlılık kazandırır.

- Işığın 4 Temel Özelliği Vardır
- Parlaklık
- Yön
- Renk
- Kontrast

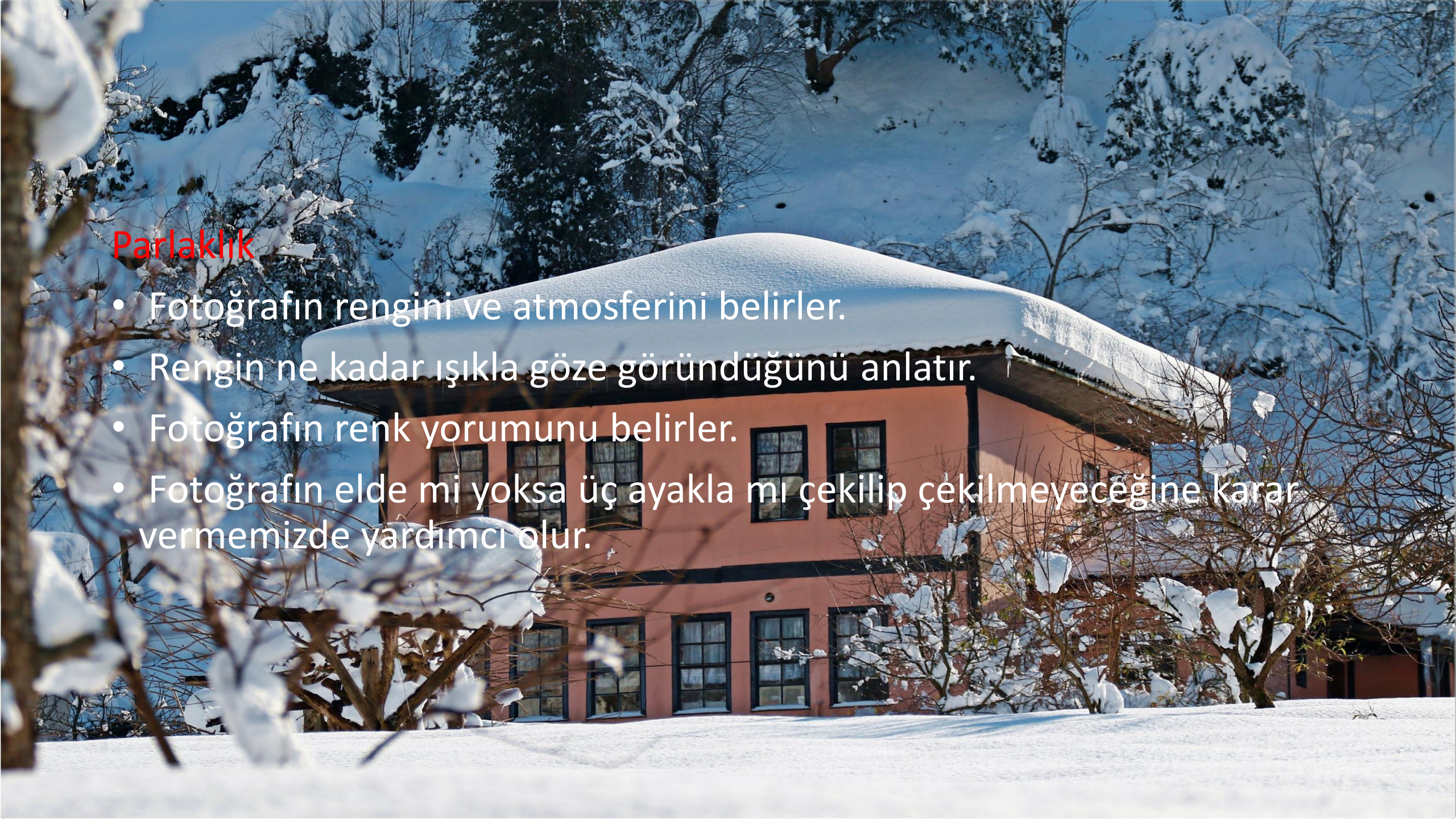

Parlaklık

- Fotoğrafın rengini ve atmosferini belirler.
- Rengin ne kadar ışıkla göze göründüğünü anlatır.
- Fotoğrafın renk yorumunu belirler.
- Fotoğrafın elde mi yoksa üç ayakla mı çekilip çekilmeyeceğine karar vermemizde yardımcı olur.

- Yön
- Düşen ışığın yönü,
- gölgelerin pozisyonunu ve
- yoğunluğunu belirler.
- Işığın gelişine göre,
- Yanal Işık Ters Işık
- Tepe Işığı

Yanal Işık

- Işık konunun yan tarafından gelir.
- Üç boyutluluk izlenimi verir.
- Daima estetik sonuçlar verir.

Ters Işık

- Işık konunun arkasındadır ve konuyu arkadan aytdınlatır.
- İnandırıcılık ve derinlik noktasında son derece başarılı sonuçlar verir.
- İfadeyi ve atmosferi daha dramatik yapmasında büyük etkiye sahiptir.

RENK

- Çekeceğiniz her fotoğrafın ait olduğu bir renk vardır.
- Doğa da istenen renkler ise sıcak ve doygun renklerdir.
- Özellikle kırmızı, mavi, yeşil ve sarı gibi renkler ilgi çekicidir

Kontrast

- Işık-gölge arasındaki geçiş bölgesi azalırsa kontrastlık artar değilse azalır.
- Çok fazla veya az ışık karşısında reflektör kullanarak ışığın etkisini düşürebilir veya artırabilirsiniz.

Hareket

- Bir fotoğrafta hareketli bir konu seçmiş isek,
- O fotoğrafta hareket hissini izleyene vermeliyiz.
- Mesela bir şelale fotoğrafında veya bir deniz fotoğrafında uzun pozlama yaparak hareket hissini verebiliriz.
- Bunlar düşük enstantane

Kaydırma Tekniği-Panning

- Fotoğrafa hız efekti vermek istediğimizde, bakış yönümüze dik olarak gerçekleşen hareketlerin görüntülenmesinde kullanılan bir yöntemdir. Koşan bir leopar, çıta, geyik gibi canlıları çekerken kulllanabiliriz. Fakat bu yöntemi kullanmak oldukça zordur.
- Bunun için düşük enstantaneler kullanılmalı.
- En başarılı enstantanenin hangisi olduğunu deneme yanılma yoluyla sonuçlandırabiliriz.

Panning

- Burada işin püf noktası ;
- Hareketlinin yönünü ve hızını doğru tespit ederek , hareketle aynı yönde fotoğraf makinesini kaydırmaktır.

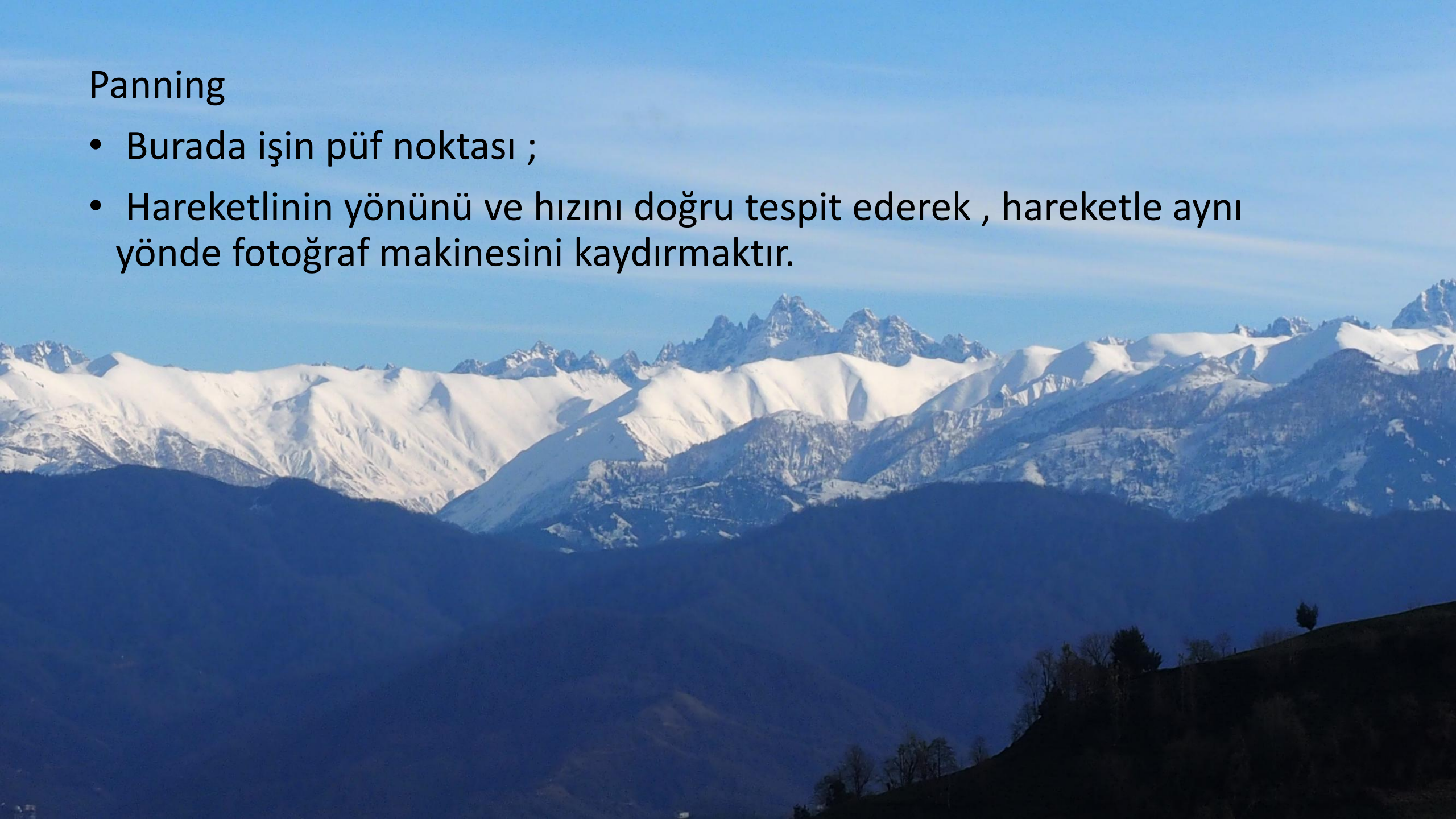

Doğa Fotoğrafı Çekiminde Dikkat Edilmesi Gereken Konular

Tüm gerekli ekipman, araç ve gereçlerinizi hazırlayınız.

Fotoğrafı çekeceğiniz objelerle ilgili önceden bilgi sahibi olmalısınız. Sabırlı olunuz ve emek harcayınız.

Teknik konularda yetersiz kalırsanız yetersiz konuları not alıp daha sonra en kısa zamanda öğrenmeye çalılınız.

Doğaya ve çevrenize her zaman saygılı olunuz.

Doğal yaşama olan hassasiyetiz sizi her şeyden önce başka insanların örnek almasına öncü kılacaktır.

Kompozisyon

- Fotoğrafa konu olan öğelerin seçimi, seçilen öğelerin kadraj içindeki dengesini gözeterek güçlü anlatımların ortaya konmasıdır. Kompozisyon için bu ögelerin belli bir düzende kadraj içinde olması gerekir.
- Bunun için bazı kurallar vardır.

Kompozisyon için Kuralllar

1- Görüş açısı
2- Ölçeklendirme
3- Şemalar
4- Leke
5- Doku
6- Renk
7- Uyum
8- Denge
9- Ritim
10-Form (Hacim)

- Doğa Fotoğrafçılığının Kişiye Kazandırdığı Özellikler
- İyi gözlem yapabilme
- Çevreye karşı daha duyarlı olma
- Araştırmacı ruhun gelişimi
- Görsel hafızanın güç kazanması
- Estetik duygusunu en üst seviyeye taşıma
- İletişim becerisi
- Hızlı düşünebilmek
- Yaratıcı olma
- İyi bir coğrafi bilgiye sahip olma
- Hayvanları ve bitkileri tanıma
- Meteoroloji bilimini öğrenme
- Hızlı öğrenme